

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2016 Г. И ПРЕЗ 2016 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През четвъртото тримесечие на 2016 г. брутният вътрешен продукт (БВП) възлиза на 25 800 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 13 191 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 849 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.4% на БВП през четвъртото тримесечие на 2016 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.9% спрямо третото тримесечие на 2016 година.

През 2016 г. БВП възлиза на 92 635 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 47 363 млн. евро, като на човек се падат 6 630 евро. БВП за 2016 г. по предварителни данни нараства в реално изражение с 3.4% спрямо 2015 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Четвърто тримесечие на 2016 година

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ през четвъртото тримесечие на 2016 г. възлиза на 25 800 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 3 616 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.81368 лв. за щатски долар БВП възлиза на 14 225 млн. долара и съответно на 1 994 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 13 191 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 849 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² (БДС) през четвъртото тримесечие на 2016 г. възлиза на 22 235 млн. лв. по текущи цени.

През четвъртото тримесечие на 2016 г. спрямо същото тримесечие на предходната година относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява с 0.2 процентни пункта до 3.3%. Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 1.0 процентен пункт до 23.8%. Относителният дял на

¹ Брутният вътрешен продукт по пазарни цени е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

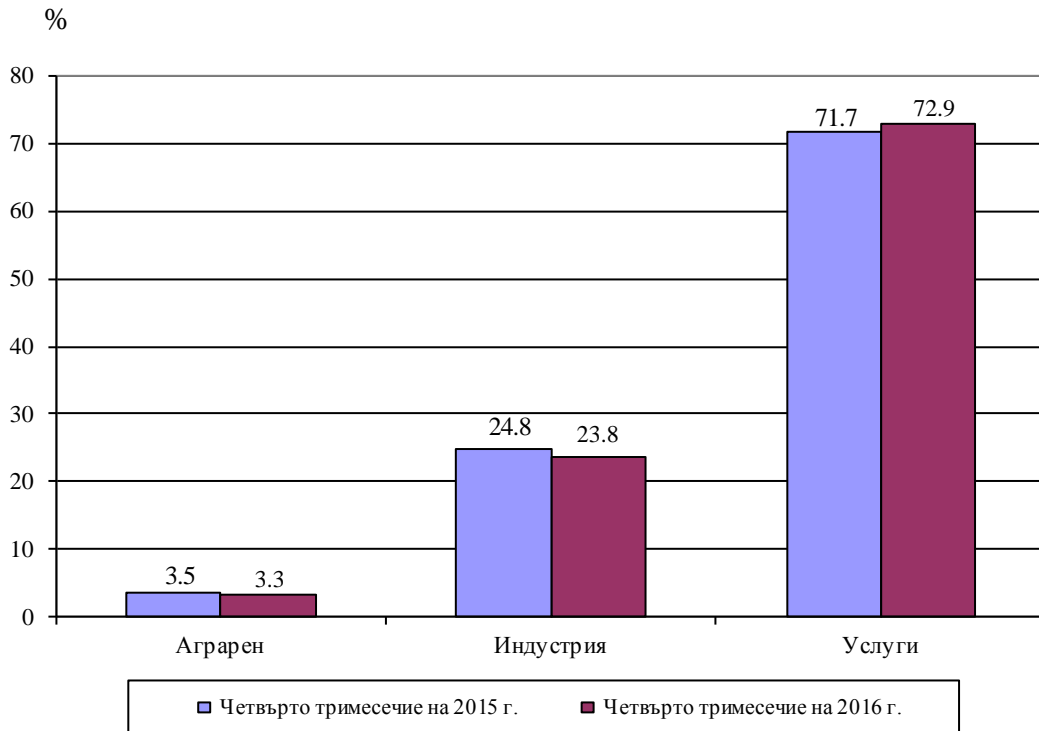
- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² Брутната добавена стойност по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, се увеличава до 72.9% при 71.7% през съответния период на предходната година.

Фиг. 1. Структура на brutната добавена стойност по икономически сектори през четвъртото тримесечие на 2015 и 2016 година

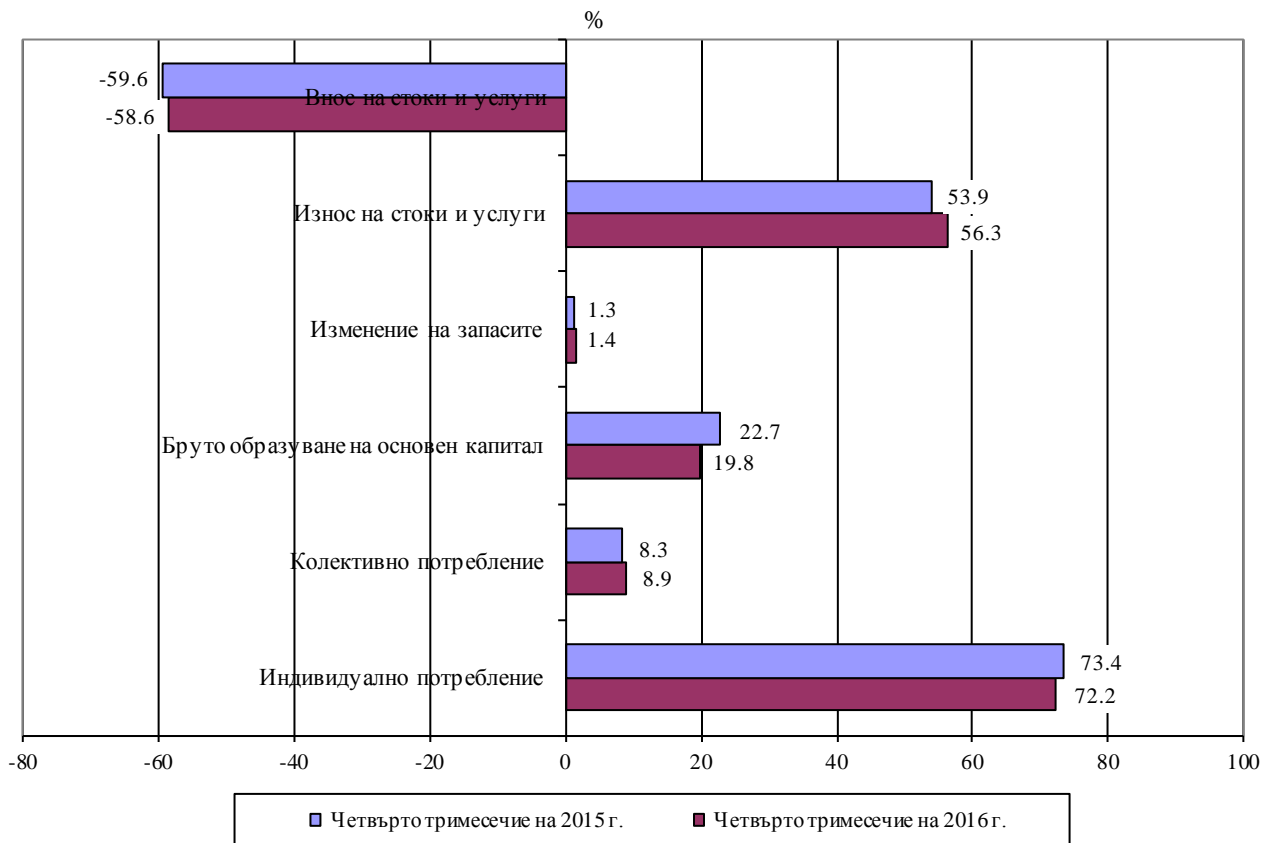
За крайното потребление¹ през четвъртото тримесечие на 2016 г. се изразходват 81.1% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 19.8% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през четвъртото тримесечие на 2015 и 2016 година

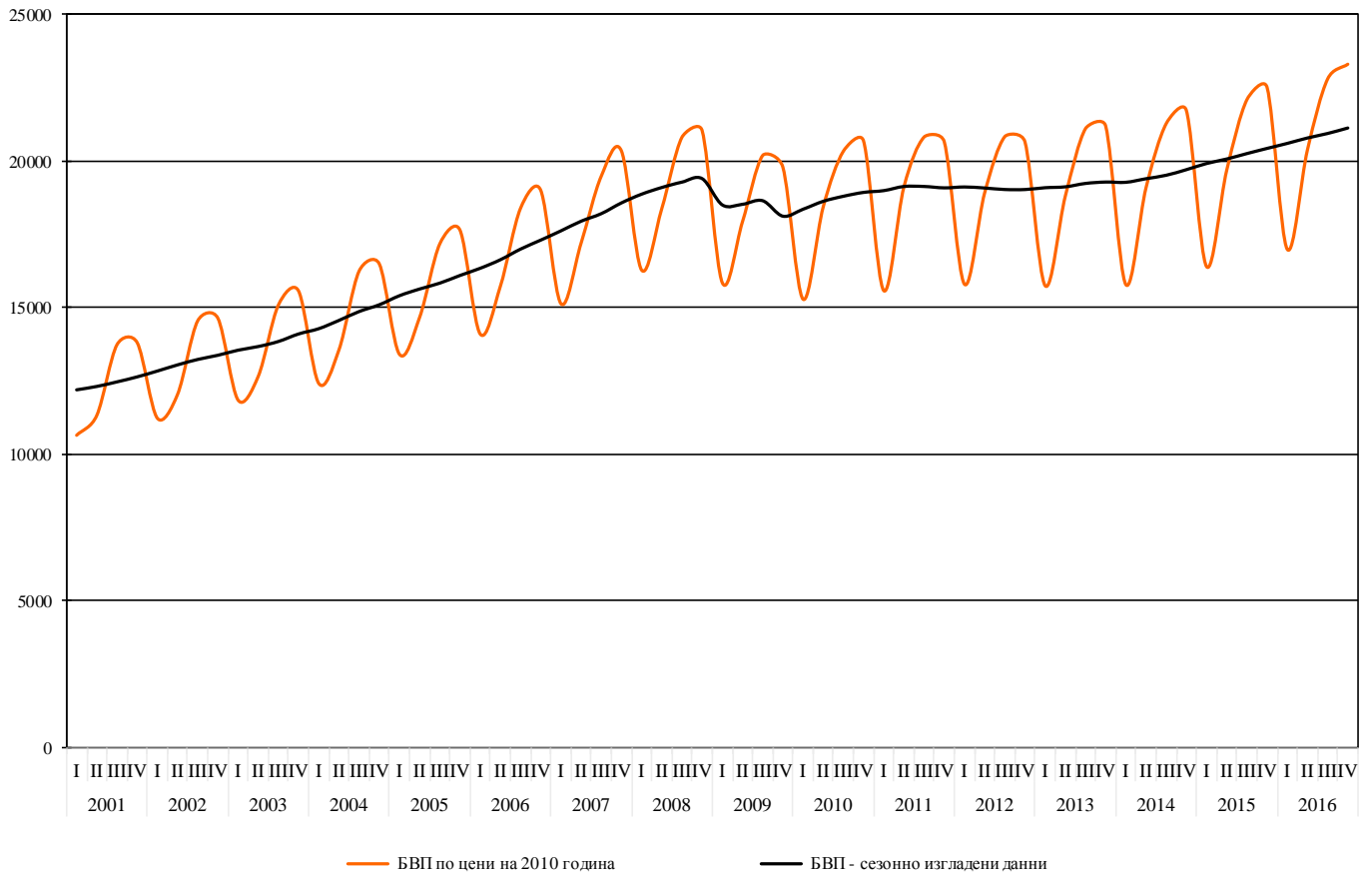

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

**Фиг. 3. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2016 г.
по средногодишни цени на 2010 година**

Млн. лв.

Тримесечни изменения по сезонно изгладени данни

През четвъртото тримесечие на 2016 г. БВП¹ нараства с 0.9% спрямо третото тримесечие на 2016 г. (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката се увеличава също с 0.9%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане”. Процедурата се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

По предварителни данни за четвъртото тримесечие на 2016 г. крайното потребление бележи ръст от 1.3% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал намалява с 1.8%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 0.5%, а вносът на стоки и услуги - с 1.7%.

Годишни изменения по сезонно изгладени данни

БВП нараства с 3.4% през четвъртото тримесечие на 2016 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година.

През четвъртото тримесечие на 2016 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 3.1%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж в: Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - със 7.3%, Култура, спорт и развлечения; други дейности - с 6.6%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 5.4%, Селско, горско и рибно стопанство - с 5.3%, Операции с недвижими имоти - с 3.3%, Промисленост - с 2.5%, и Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - с 0.1%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за реалното увеличаване на БВП има нарастването на индивидуалното потребление - с 1.7%, и на колективното - с 0.5%. Бруто образуването на основен капитал бележи спад от 4.5%. Вносът и износът на стоки и услуги отбелязват ръст съответно с 5.5 и 6.8% спрямо съответното тримесечие на предходната година.

2016 година

БВП за 2016 г., получен като сума от тримесечни данни, нараства в реално изражение с 3.4% спрямо 2015 година.

За 2016 г. БВП достига номинален стойностен обем от 92 635 млн. лв. (табл. 1 от приложението). Преизчислен в щатски долари при средно годишен валутен курс от 1.76833 лв. за щатски долар, БВП възлиза на 52 385 млн. долара. На човек от населението се падат 12 967 лв. от обема на показателя, или 7 333 долара. Преизчислен в евро, БВП е съответно 47 363 млн. евро, като на човек от населението се падат 6 630 евро.

Брутната добавена стойност възлиза на 79 937 млн. лева. Реалният стойностен обем на показателя е с 2.9% по-висок в сравнение с този, достигнат през 2015 година.

Индустриалният сектор създава 28.0% от добавената стойност на икономиката, което е с 0.1 процентни пункта повече в сравнение с 2015 година. Секторът на услугите създава 67.6, а аграрният сектор - 4.4% от добавената стойност.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в интернет сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок девет месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване.

¹ Вж. www.nsi.bg > Статистически данни > Макроикономическа статистика > Брутен вътрешен продукт (БВП).

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2016 г. и за 2016 година¹
(Предварителни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2016 г.			2016 г.		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП		в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%	млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	22235	100	86.2	79937	100	86.3
2	Аграрен сектор	739	3.3	2.9	3519	4.4	3.8
3	Индустрия	5299	23.8	20.5	22397	28.0	24.2
4	Услуги	16197	72.9	62.8	54021	67.6	58.3
5	Корективи	3565		13.8	12698		13.7
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	25800		100	92635		100
	По елементи на крайното използване:						
7	Крайно потребление (8+9)	20932		81.1	70990		76.6
8	Индивидуално	18631		72.2	63779		68.8
9	Колективно	2301		8.9	7211		7.8
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	5478		21.2	18812		20.3
11	В основен капитал	5109		19.8	17670		19.1
12	Изменение на запасите	369		1.4	1142		1.2
13	Външнотърговско салдо (14 - 15)	-610		-2.3	2833		3.1
14	Износ на стоки и услуги	14515		56.3	58884		63.6
15	Внос на стоки и услуги	15125		58.6	56051		60.5
16	Статистическа разлика	0		0.0	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I трим. 2016 г.	II трим. 2016 г.	III трим. 2016 г.	IV трим. 2016 г.	I трим. 2016 г.	II трим. 2016 г.	III трим. 2016 г.	IV трим. 2016 г.
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори:	0.9	0.7	0.6	0.9	2.6	2.6	2.4	3.1
2	Селско, горско и рибно стопанство	4.4	-0.2	2.6	-1.5	-0.3	0.5	2.8	5.3
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1.9	-0.8	0.6	0.9	3.7	0.8	0.5	2.5
4	Строителство	-0.3	-0.9	0.1	-2.5	2.5	0.5	-0.7	-3.6
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1.9	1.1	0.8	1.5	6.6	5.9	4.9	5.4
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	2.9	3.5	-0.1	0.9	3.6	7.0	7.3	7.3
7	Финансови и застрахователни дейности	1.3	1.3	-4.2	1.3	0.3	8.6	-1.4	-0.5
8	Операции с недвижими имоти	1.2	1.1	0.0	1.0	3.6	3.5	2.3	3.3
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	0.3	-1.5	-0.6	1.8	5.4	1.3	0.1	-0.1
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0.0	0.1	0.0	0.1	-0.3	0.1	-0.2	0.1
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	2.6	3.6	-0.5	0.8	4.4	7.6	7.9	6.6
12	Корективи	1.8	2.3	0.5	0.3	7.1	8.8	7.7	5.0
13	Брутен вътрешен продукт	0.8	0.9	0.7	0.9	3.4	3.6	3.4	3.4
	По елементи на крайното използване:								
14	Крайно потребление	-1.5	0.5	0.5	1.3	1.3	1.2	0.2	0.8
15	Индивидуално	-1.2	1.0	0.5	1.4	2.1	2.5	1.3	1.7
16	Колективно	-2.7	1.1	0.6	1.7	-4.1	-2.2	-1.6	0.5
17	Бруто капиталобразуване
18	В основен капитал	-0.4	-1.4	-0.9	-1.8	3.7	-0.1	-1.8	-4.5
19	Изменение на запасите
20	Външноотърговско салдо
21	Износ на стоки и услуги	1.8	1.4	3.0	0.5	2.5	4.5	9.5	6.8
22	Внос на стоки и услуги	0.5	0.5	2.7	1.7	0.8	2.8	7.5	5.5
23	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни.